

ŽIVI KAMNI, OSEBNE IZPOVEDI VERE

Priloga k župnijskem listu

Št. 17

V pogovoru z Rokom Šikonjo skušam razumeti, kaj je inženirja strojnega učenja, ki ni zrasel v krščanskem okolju, prepričalo, da pri tridesetih zaprosi za krst.

Pričevanje je predvsem zanimivo za spreobrnjenca, saj spominja na čas, ko smo Boga zaslutili z otroško naivnostjo, ne da bi ga znali ubesediti z veroizpovedjo. Njegovi razlogi za katoliško vero niso klasični, zato bo morda za nas, ki mislimo, da smo pravoverni, branje nelagodno.

Vprašanje, ki se ob tem odpira, ni toliko, ali ga je Bog poklical na pravi način, ampak bolj: ali mi še slišimo, kaj izpovedujemo vsako nedeljo?

Rok, kako bi se nam predstavil? Sem Rok iz Metlike, iz Cankarjeve. Imam dva brata, enega starejšega in dvojčka. Hodil sem v tehniško gimnazijo, kjer sem se navdušil nad tehnologijo, in tam sem začel razmišljati, da bi se s tem ukvarjal. Takrat me je najbolj zanimala elektrotehnika in robotika, kar me je pripeljalo do tega, da sem se odločil za študij elektrotehnike v Ljubljani.

Po prvem letniku sem med počitnicami začel gledati spletne tečaje. Leta 2016 sem našel tečaj za »machine learning« oziroma strojno učenje. Paradigma tega je bila, da namesto da stroje programiramo, jih učimo preko podatkov. To sem želel povezati z robotiko. Namesto da sem se osredotočil na strojni del robotike - torej sam fizični robot - sem se osredotočil na možgane robota, na *software*. Zaradi tega sem šel študirat v Zürich, na ETH, kjer sem študiral podatkovne znanosti.

Po študiju sem ostal v Švici, kjer sem že skoraj osem let. Zagonskemu podjetju (start-upu) LatticeFlow AI, kjer delam, sem se pridružil kot drugi zaposleni. Izdelujemo programe za analizo modelov umetne inteligence.

Kaj si si želel postati kot otrok? Avtoličar (smeh). Na Discovery Channelu smo kot majhni gledali serije, kjer so predelovali avte, izdelovali vozila iz nič. Vse te oddaje so v meni pustile navdušenje nad tem, da lahko z lastnimi rokami narediš nekaj čisto novega.

Si kdaj prejel opazko, da si 'piflar'? Velikokrat, ampak ne spomnim se, da bi to kdo uporabil kot žaljivko. Sploh pa, kaj pomeni biti piflar? Da se samo naučiš to, kar moraš vedeti, in je to to. Nisem tak.

Trudim se celostno razumeti stvar, vedeti več od tega, kar od mene zahtevajo starši in šola. Dokaj enostavno se je osredotočiti samo na šolo. Po drugi strani pa življenje niso le knjige. V družbi moraš znati kaj drugega - se prilagajati v odnosih, povedati svoje, kaj prispevati k mizi. Moraš biti tudi športnik, glasbenik, novinar. Če znaš samo šolsko snov, ne boš daleč prišel.

Bi rekel, da si bil v šoli genij? Bil sem zelo, zelo dober. Udeleževal sem se vseh tekmovanj iz fizike in matematike. Tu sem kar blestel.

Kaj te je gnalo v to? Po eni strani želja po vedenju, radovednost, po drugi strani pa sem si vedno želel narediti nekaj več, kot je bilo zahtevano od učiteljice ali staršev. Želel sem pokazati, da zmorem. To mi je pomagalo, da sem prišel na eno najboljših univerz na svetu - ETH.

Se je tvoj občutek smisla v zadnjih desetih letih spremenil? Ko pogledam nazaj, vidim, da sem bil naiven. Pri dvajsetih sem mislil, da že vse vem. Ko odraščáš, vidiš, da kako malo si vedel, in da je dobro biti skromen in poslušati druge.

Sem si pa od nekdaj želel biti pošten, dober, prijazen do drugih, pomagati drugim. Vesel sem, ko me prosijo za pomoč. Mnogo težje mi je, če moram jaz prositi za pomoč.

Se je zgodilo kaj pretresljivega, da si začel videti smisel v skromnosti in ponižnosti? Že med odraščanjem sem spoznal, da obstajajo stvari, ki presegajo posameznika in so večje od nas samih. To, da prenašáš tradicijo od staršev, starih staršev naprej.

Vidim, da se rdeča nit vrti okoli tradicije in izročanja. Kdaj se je to začelo prebujati v tebi? To je bilo enkrat med študijem v Švici, imel sem okrog dvaindvajset let. Takrat sem začel brati in poslušati harvardska spletna predavanja o tem, kaj je pravično, nepravično, kaj je civilizacija, kaj je smisel različnih verovanj in religij. Začel sem spremljati harvardskega profesorja za pravičnost, Michaela Sandela, ki je odpiral samo jedro moralnih dilem: ali je prav storiti manjše zlo, da preprečiš večje?

Pri odločanju o tem, kaj je pravično, je pomemben kriterij, kaj je dobro in prav. Glede razlaganja pravičnosti, greš lahko v duhovno ali sekularno smer.

Ti si torej šel v duhovno.

Če živiš pravično, ali je važno, kako si do tega prišel, naj bo to po duhovni ali sekularni razlagi? Menim, da če živiš kot dober človek, ni toliko pomembno, ali se definiraš z religijo. Je pa res, da če ne verjameš v nič, lahko verjameš v karkoli. Sam menim, da je lepše živeti znotraj nekih okvirjev.

Torej zate Bog nima imena in priimka?

Bog ima ime in priimek?

Ne le to, tudi rojstni datum, starše, danes bi imel še davčno in EMŠO.

Če Boga razumeš kot tistega, ki te vodi k temu, kar je dobro in prav, je to meni dovolj.

Vidim, da ti je odnos s konkretno osebo pomemben in da ga na nek način čistiš. Hkrati pa dopuščáš, da obstaja nekaj, kar presega čutno zaznavanje in razum: pravičnost, dobro, slabo. Ustavil pa si se tik pred zadnjim korakom - da bi Boga priznal kot konkretno osebo. Te nagovarja ideja, da je Bog lahko hkrati Bog in hkrati človek? O tem nisem nikoli toliko razmišljal oziroma dal takšno pomembnost. Dovolj mi je, da živim dobro življenje in sem dober človek.

Kako so prijatelji sprejeli, da si zdaj katoličan? Bili so začudeni, vprašali so - noben pa me ni obsojal. Je pa res, da sem od znancev slišal: »Kaj ti je tega treba, se ti je zmešalo...« Ampak vseeno ni bilo žaljivo, bolj iz presenečenja.

Če bi bil Jezus zdaj pred tabo, kaj bi ga vprašal? Kako lahko največ dobrega naredim danes, zdaj? Kako lahko ljudem pomagam s tem, da sem dobra oseba, partner, brat, prijatelj, sodelavec, kristjan.

Zakaj toliko omenjaš civilizacijo? Aristotel je rekel, da je človek po naravi družbeno bitje. Zanj človek, ki živi sam, ni človek v polnem pomenu besede. Da živiš polno življenje, se moraš udeleževati v družbi, se soočati z drugimi ljudmi, se pogovarjati, kako bi boljše živeli in vladali sami sebi.

Kako dojemaš Jezusovo smrt na križu? Namreč, on se je v celoti daroval za druge. Jezus je rekel, da smo nepopolni, da smo grešni. In trpel je namesto drugih. Ljudje so v Jezusu videli, da lahko tudi v trpljenju najdeš smisel, saj če ne poznaš teme, ne prepoznaš luči. In obratno.

Kakšen je skrajni cilj umetne inteligence?

Umetna inteligenca je le ena izmed tehnologij, ki jih civilizacija razvija zato, da izboljša konkretne probleme. Ni pa ta rešitev za vse, saj imamo mnogo tehnologij za pridelovanje hrane in za zdravljenje, pa so ljudje še vedno lačni in bolni.

Glede človeške narave menim, da se skozi tisočletja razvoja znanosti in filozofije človek ni bistveno izboljšal. Ljudje imamo v sebi težnje po slabih stvareh: krademo, lažemo, ubijamo. Tu nam tehnologija nič ne pomaga, prav tako ne more rešiti vprašanja smrti. Na ta vprašanja pa lahko odgovori religija.

Kako si sploh prišel do ideje katoliškega krsta? Lahko bi si privoščil kakšne bolj zanimive duhovne odmike po Indiji, Tajski, Južni Ameriki ...

Nikoli ni bilo niti vprašanje, ali bi izbral kakšno drugačno vero. Niti me ni zanimalo odkrivanje onkraj krščanstva. Saj so se iz tega postavili vsi zakoni naše družbe.

Bereš Sveto pismo? Da, imam ga tu pri sebi. Nimam molitvene rutine, berem predvsem iz radovednosti. Sveto pismo je zgodba, polna naukov o dobrih in slabih odločitvah za določene situacije.

Biblijo bi lahko prebiral tudi brez krsta. Saj sem jo bral že pred krstom in ta je bil nekako posledica tega branja. Ampak odločitev za krst ni bila zgolj racionalna, temveč sem to storil zaradi nekega dobrega občutka.

Občutka? Zdiš se mi kot racionalen tip, ki ne deluje zgolj na podlagi občutkov. Saj ne rabi imeti vse svojo racionalno razlago. Ne morem ga razložiti. Pač rekel sem si: "OK, dajmo to narediti, ker se mi zdi, da je tako prav.« Je pa opcija krsta vedno obstajala v moji glavi - že pred prebiranjem.

Bi v Metliki lahko preživel sam s svojo pametjo? Dobro vprašanje. Nisem se videl, da bi lahko izkoristil ves potencial, ki ga imam, če bi ostal doma. Za nekatere stvari je Metlika premajhna. Sploh če razmišljaš, kje so prišli največji preboji v družbi - v mestih, kjer je na kupu zbrana kritična masa istomislečnih in sposobnih ljudi. Da moje vrline pridejo do izraza, da imam pozitiven vpliv na največji možen krog ljudi, sem moral iti dlje od Metlike.

Se imaš za Švicarja ali za Slovenca? Za Slovenca zagotovo (*smeh*). Življenje tu je zelo dobro, nimam se kaj pritoževati, še vedno pa čutim pripadnost Sloveniji. Bližje mi je Slovenec, ki je osemsto kilometrov stran, kot pa sosed Švicar.

Kaj si začel na novo ceniti glede Slovenije, odkar si v tujini? Včasih se zdi, da moraš iti daleč, da najdeš svojo srečo, ampak hitro vidiš, da temu ni tako - da je tam, kjer si ti.

Spletna verzija bo tokrat objavljena z zamikom.

Za obveščanje pojdite na to povezavo:

